YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

7 päivänä toukokuuta 1998 *

Asiassa C-401/96 P,

Somaco SARL, kotipaikka Fort-de-France (Ranska), edustajanaan asianajaja Jean-Claude Fourgoux, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Pierrot Schiltz, 4 rue Béatrix de Bourbon,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (laajennettu neljäs jaosto) asiassa T-387/94, Asia Motor France ym. vastaan komissio, 18.9.1996 antaman tuomion (Kok. 1996, s. II-961) kumoamista,

vastapuolena:

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Berend Jan Drijber, jota avustaa asianajaja Hervé Lehman, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Wathelet, D. A. O. Edward, P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: G. Tesauro,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.12.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Somaco SARL (jäljempänä Somaco) on yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 19.12.1996 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-387/94, Asia Motor France ym. vastaan komissio, 18.9.1996 antamaan tuomioon (Kok. 1996, s. II-961; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi vaatimukset siitä, että Somacon 5.6.1990 tekemän kantelun hylkäämisestä 13.10.1994 tehty komission päätös (jäljempänä riidanalainen päätös) olisi kumottava, ja jolla tämä tuomioistuin jätti tutkimatta Somacon vahingonkorvausvaatimukset.

Tosiseikat ja asian käsittely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

2 Valituksenalaisesta tuomiosta ilmenee, että Asia Motor France ja kolme muuta yhtiötä, jotka tuovat Ranskan mannermaa-alueelle muissa Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa vapaaseen vaihdantaan hyväksyttyjä japanilaismerkkisiä ajoneuvoja

ja myyvät tällä alueella näitä ajoneuvoja, katsoivat kärsivänsä viiden japanilaisia autoja Ranskaan maahantuovan yrityksen (Sidat Toyota France, Mazda France Motors, Honda France, Mitsubishi Sonauto ja Richard Nissan SA) lainvastaisesta yhteistoiminnasta, minkä vuoksi ne kantelivat 18.11.1985 ja 29.11.1988 komissiolle muun muassa siitä, että kyseisellä yhteistoiminnalla rikottiin ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklaa.

3 Nämä yritykset väittivät kanteluissaan lähinnä, että edellä mainitut viisi maahantuojaa olivat luvanneet Ranskan viranomaisille, että ne eivät myy Ranskan sisäisillä markkinoilla autoja enempää kuin 3 prosenttia niiden autojen määrästä, jotka koko Ranskan alueella on rekisteröity edeltävän kalenterivuoden aikana. Kantelujen mukaan nämä maahantuojat olivat sopineet tämän kiintiön jakamisesta keskenään tiettyjen sääntöjen mukaisesti ja tällä tavoin sulkeneet järjestelyn ulkopuolelle kaikki sellaiset muut yritykset, jotka olisivat halunneet myydä Ranskassa Japanista peräisin olevia muunmerkkisiä ajoneuvoja kuin kyseisen järjestelyn osapuolten myymät ajoneuvot.

4 Näiden kantelujen johdosta komissio pyysi 9.6.1989 päivätyllä kirjeellään tietoja kantelujen kohteena olevilta maahantuojilta. Ranskan teollisuus- ja aluesuunnitteluministeriön teollisuuden pääosasto kehotti 20.7.1989 päivätyllä kirjeellään kyseisiä maahantuojia olemaan vastaamatta yhteen komission esittämistä kysymyksistä todeten, että "— — komissio pyytää [näiltä maahantuojilta] tietoja japanilaisten ajoneuvojen maahantuontia koskevasta Ranskan viranomaisten politiikasta" ja että "[maahantuojien] asiana ei ole vastata sille Ranskan viranomaisten puolesta".

5 Tässä tilanteessa komissio pyysi Ranskan viranomaisilta tietoja. Ranskan viranomaiset vastasivat tähän tiedonsaantipyyntöön 28.11.1989 todeten erityisesti, että kyseisillä yrityksillä ei ollut itsenäistä asemaa tämän sääntelyn soveltamisessa.

6 Sen jälkeen kun kyseiset neljä yritystä olivat nostaneet 20.3.1990 laiminlyönti- ja vahingonkorvauskanteen, komissio ilmoitti 8.5.1990 päivätyllä kirjeellään neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyistä kuulemisista 25 päivänä heinäkuuta 1963 annetun komission asetuksen N:o 99/63/ETY (EYVL 1963, 127, s. 2268) 6 artiklan mukaisesti näille yrityksille, että komissio ei aikonut ryhtyä toimenpiteisiin niiden kantelujen vuoksi, ja pyysi niitä esittämään mahdolliset huomautuksensa asiasta. Ne toimittivat 29.6.1990 komissiolle huomautuksensa, joissa ne toistivat kantansa, jonka mukaan niiden kantelut olivat perusteltuja.

7 Tällä välin Somaco toimitti 5.6.1990 komissiolle vastaavan sisältöisen, perustamissopimuksen 85 artiklan rikkomista koskevan kantelun muun muassa seuraavien yhtiöiden toiminnasta (yhtiöt ovat suluissa mainittujen merkkien jälleenmyyjiä ja maahantuojia Martiniquen saarella): CCIE (Toyota), SIGAM (Nissan), SAVA (Mazda), SIDA (Honda) ja Auto GM (Mitsubishi), kaikkien kotipaikka Lamentin (Martinique).

8 Viitaten 8.5.1990 päivättyyn, neljälle muulle kantelijalle osoitettuun kirjeeseensä komissio ilmoitti 9.8.1990 päivätyllä kirjeellään Somacolle, että se ei aikonut ryhtyä toimenpiteisiin Somacon kantelun vuoksi, ja kehotti sitä asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisesti esittämään huomautuksensa. Somaco toisti 28.9.1990 päivätyssä kirjeessään kantansa, jonka mukaan sen kantelu oli perusteltu.

9 Komissio antoi 5.12.1991 päivätyllä kirjeellään näille viidelle yritykselle (jäljempänä kantelijat) tiedoksi päätöksensä niiden tekemien kanteluiden hylkäämisestä. Hylkäämiselle oli kaksi perustetta. Niistä ensimmäinen oli, että kanteluiden kohteena olleiden viiden maahantuojan menettely oli osa sitä politiikkaa, jota Ranskan viranomaiset sovelsivat japanilaisten autojen tuonnin osalta. Tämän politiikan mukaan viranomaiset paitsi vahvistivat Ranskaan vuosittain tuotavien ajoneuvojen sallitut kokonaismäärät myös määrittivät ne perusteet, joilla nämä määrät jaettiin. Toinen hylkäämisperuste oli, että kantelijoiden edun ja väitetyn kilpailusääntöjen rikkomisen välillä ei ollut yhteyttä, koska 85 artiklan mahdollinen soveltaminen ei korjaisi tilannetta, jonka takia kantelijat katsoivat kärsivänsä vahinkoa.

10 Komission 5.12.1991 tekemästä päätöksestä nostettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 4.2.1992 saapunut kumoamiskanne. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi tässä asiassa T-7/92, Asia Motor France ym. vastaan komissio, 29.6.1993 antamassaan tuomiossa (Kok. 1993, s. II-669; jäljempänä Asia Motor France II -tuomio) tämän päätöksen perustamissopimuksen 85 artiklaa koskevilta osin. Tarkasteltuaan muun ohessa selontekoa 19.10.1987 pidetystä ministeriöiden välisestä kokouksesta, johon kanteluiden kohteena olleet martiniquelaiset jälleenmyyjät olivat osallistuneet, ja tähän liitettyä esisopimusta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että komission käyttämä ensimmäinen hylkäämisperuste nojautui komissiolle tehtyihin kanteluihin liittyvien tosiseikkojen ja oikeudellisten näkökohtien epätarkkaan arviointiin. Lisäksi tämä tuomioistuin katsoi, että toisen hylkäämisperusteen osalta komission päätös oli oikeudellisesti virheellinen.

11 Tämän tuomion antamisen jälkeen komissio pyysi 25.8.1993 uudelleen tietoja Ranskan viranomaisilta ja niiltä Martiniquessa toimivilta jälleenmyyjiltä, joita Somacon 5.6.1990 tekemä kantelu koski.

12 Komissio lähetti kantelijoille 10.1.1994 asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisen ilmoituksen. Se lähetti niille myös jäljennöksen tietojensaantipyyntöihin annetuista vastauksista ja varasi niille tilaisuuden tutustua komissiolle esitettyyn asiakirjaselvitykseen. Kantelijat esittivät 9.3.1994 päivätyllä kirjeellään huomautuksensa komission ilmoituksesta.

13 Komissio antoi 13.10.1994 päivätyllä kirjeellään kantelijoille tiedoksi kyseisen riidanalaisen päätöksen. Tässä päätöksessä komissio aluksi viittasi 5.12.1991 tekemänsä päätöksen sanamuotoon. Komissio totesi tämän jälkeen, että Asia Motor France II -tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli pitänyt virheellisinä niitä päätelmiä, jotka komissio oli tehnyt lähinnä tiettyjen Martiniquen departementista saatujen asiakirjojen perusteella. Juuri tämän vuoksi Ranskan viranomaisille ja Martiniquessa toimiville maahantuojille osoitetut tietojensaantipyynnöt koskivat nimenomaisesti näitä asiakirjoja.

14 Tämän jälkeen komissio totesi päätöksessään muun muassa, että uusiin tietojensaantipyyntöihin annettujen vastausten tarkastelu vahvisti sen, että Ranskan viran-

omaiset olivat ottaneet vuonna 1977 käyttöön valtiollisen järjestelmän kolmansista maista tuotavia ajoneuvoja varten. Teollisuusministeriö oli hyväksynyt viisi maahantuojaa viiden merkin eli Hondan, Toyotan, Mazdan, Mitsubishin ja Nissanin yksinmyyjiksi, ja ministeriö ilmoitti vuosittain kullekin niistä, kuinka monta kyseiselle maahantuojalle kuuluvan merkkistä ajoneuvoa se sai korkeintaan tuoda (Ranskan mannermaa-alueen osalta kolme prosenttia markkinoista ja Martiniquen departementin osalta 15 prosenttia).

15 Komissio totesi päätöksessään, että edellä lausuttuun liittyen Martiniquessa pidettiin 19.10.1987 kokous, josta tehty selonteko ja siihen liitetty esisopimus esitettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle asiassa Asia Motor France II. Komission mukaan tämä kokous kuitenkin järjestettiin todellisuudessa prefektin kutsusta, ja sen ainoana tarkoituksena oli ratkaista se liitännäinen kysymys, millä tavalla Toyotan paikallinen edustaja CCIE-yhtiö "korvaisi" viranomaisten vaatimuksen mukaisesti sen, että se oli myynyt vuodesta 1982 lähtien 487 ajoneuvoa yli sen tuontimäärän, joka sille oli osoitettu. Komissio katsoi siksi, että tähän asiayhteyteensä palautettuina nämä asiakirjat eivät muuttaneet kyseisen maahantuontijärjestelmän ja sen täytäntöönpanomenetelmien yksinomaan valtiollista luonnetta.

16 Komissio lisäsi, että tilanne oli samanlainen myös muiden Asia Motor France II -tuomiossa mainittujen asiakirjojen osalta, minkä vuoksi oli riittävän luotettavasti osoitettu, että kyseisillä ja erityisesti Martiniquessa toimivilla maahantuojilla ei ollut minkäänlaista toimintavapautta pantaessa kyseistä tuontijärjestelmää täytäntöön. Tämän vuoksi komissio pysyi aikaisemmalla kannallaan ja hylkäsi kantelut niiltä osin kuin niissä väitettiin kyseisten maahantuojien rikkoneen yhteistoiminnallaan perustamissopimuksen 85 artiklaa.

17 Tässä tilanteessa kantelijat nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa uuden kumoamiskanteen ja vahingonkorvauskanteen. Ne vaativat muun muassa, että tämä tuomioistuin kumoaisi riidanalaisen päätöksen ja velvoittaisi Euroopan yhteisön korvaamaan niille aiheutuneen vahingon. Ne vetosivat kahteen perusteeseen, joista ensimmäinen koski ilmeistä arviointivirhettä ja toinen perustelujen puutteellisuutta.

Valituksenalainen tuomio

18 Ilmeistä arviointivirhettä koskevan kanneperusteen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 58 kohdassa tutkivansa erikseen ne menettelytavat, joihin tuontia Ranskan mannermaa-alueelle koskevat kantelut kohdistuivat, ja ne menettelytavat, joihin tuontia Martiniqueen koskeva kantelu kohdistui.

19 Ranskan mannermaa-alueella toimivia maahantuojia koskevien kantelujen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi tuomion 60 kohdassa sitä kysymystä koskevaan oikeuskäytäntöön, voidaanko jonkin yrityksen toimintaan tältä yritykseltä puuttuvan toimintavapauden johdosta olla soveltamatta perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa. Tuomion 61 kohdassa tämä tuomioistuin totesi erityisesti, että kun pakottava oikeussääntö, joka on omiaan vaikuttamaan kilpailuun yhteismarkkinoilla ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ei ole missään yhteydessä perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun yritysten toimintaan, se, että yritykset pelkästään noudattavat tällaista oikeussääntöä, ei kuulu 85 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Tällaisessa tilanteessa yrityksillä ei nimittäin ole perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa edellytettyä toimintavapautta.

20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tämän jälkeen tuomion 62 kohdassa, että esillä olleessa asiassa Ranskan viranomaiset vahvistivat vastauksissaan komission uuteen tietojensaantipyyntöön, että ne olivat vuonna 1977 päättäneet ryhtyä toimenpiteisiin rajoittaakseen japanilaisten ajoneuvojen osuuden kolmeen prosenttiin Ranskan mannermaa-alueen markkinoista ja että tässä yhteydessä ne olivat päättäneet jakaa luvallisen tuonnin määrän viiden markkinoilla tuolloin toimineen hyväksytyn maahantuojan kesken sillä perusteella, minkä suuruinen markkinaosuus kullakin näistä kyseisellä hetkellä oli. Ranskan viranomaiset vahvistivat myös, että tämän politiikan täytäntöönpanemiseksi ne ilmoittivat jokaiselle maahantuojalle vuosittain kunkin kiintiötä vastaavan tarkan ajoneuvomäärän kieltäen kutakin tuomasta ajoneuvoja yli tämän määrän.

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki näin ollen tuomion 63 kohdassa, oliko riidanalainen päätös huomioon ottaen pääteltävissä, että Ranskan viranomaiset ovat panneet kyseisen tuontijärjestelmän täytäntöön kantelujen kohteena olevien yritysten osalta sellaisella tavalla, että näillä yrityksillä ei ole toimintavapautta. Tämä tuomioistuin totesi ensin tuomion 64 kohdassa, että Ranskan viranomaiset ovat itse esittäneet, että japanilaisia autoja Ranskan mannermaa-alueelle tuovia yrityksiä ei ole millään Ranskan oikeussäännöllä pakotettu toimimaan kanteluissa esitetyllä tavalla. Tuomioistuin katsoi tuomion 65 kohdassa, että koska ei ole olemassa pakottavaa oikeussääntöä, joka velvoittaisi kanteluissa mainittuun toimintaan, komissiolla on oikeus hylätä kantelut niiden kohteena olevien yritysten toimintavapauden puuttumisen vuoksi ainoastaan, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella ilmenee, että kansalliset viranomaiset pakottivat yksipuolisesti ne toimimaan tällä tavalla käyttämällä pakottavia painostuskeinoja kuten uhkaamalla valtion toimenpiteillä, joiden takia yritykset saattaisivat kärsiä huomattavia tappioita.

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 66 kohdassa, että siltä osin kuin riidanalainen päätös koski kanteluja niiden yritysten toiminnasta, jotka toivat japanilaisia autoja Ranskan mannermaa-alueelle, tämä päätös perustui samoihin seikkoihin, joilla komissio oli perustellut 5.12.1991 tekemäänsä aikaisempaan päätökseen sisältyvää kantaa, jonka mukaan kantelujen kohteena olevilla yrityksillä ei ollut itsenäistä asemaa tai "toimintavapautta". Siten ne seikat, jotka komissio oli luokitellut "uusiksi seikoiksi", koskivat ainoastaan Martiniquen tilannetta. Lisäksi Ranskan viranomaisten vastauksista uuteen tietojensaantipyyntöön ei ilmennyt mitään, mikä tukisi tai selkeyttäisi sitä näkemystä, että kyseiset maahantuojat ovat toimineet täysin lainmukaisesti, koska ne ovat ainoastaan toimineet julkisen vallan päätösten mukaisesti ilman mitään toimintavapautta.

23 Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 68 kohdassa, ettei asiassa ole ilmennyt mitään sellaista, että maahantuojia voitaisiin katsoa todellisuudessa painostetun ja että tätä kysymystä ei ole mitenkään yritetty selvittää hallinnollisen menettelyn aikana Ranskan viranomaisilta tai maahantuontia Ranskan mannermaa-alueelle harjoittaneilta yrityksiltä.

24 Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi tuomion 70 kohdassa, että kun otetaan huomioon Asia Motor France II -tuomiossa tehdyt päätelmät, Ranskan mannermaa-alueella sovellettavaa tuontijärjestelmää koskevan uuden selvityksen puuttuessa riidanalainen päätös ei ole perustunut sellaisiin objektiivisiin, asiaankuuluviin ja yhtäpitäviin seikkoihin, jotka osoittaisivat Ranskan viranomaisten yksipuolisesti kohdistaneen kyseisiin yrityksiin pakottavaa painostusta, jotta ne toimisivat kanteluissa mainitulla tavalla. Näin ollen tämä tuomioistuin katsoi tuomion 71 kohdassa, että komissio oli arvioinut tosiseikkoja ilmeisen virheellisesti, minkä vuoksi se tuomion 72 kohdassa päätyi riidanalaisen päätöksen kumoamiseen niiltä osin kuin päätöksessä hylättiin Ranskan mannermaa-aluetta koskevat kantelut.

25 Somacon 5.6.1990 tekemästä kantelusta, jonka kohteena olivat Martiniquessa toimivat jälleenmyyjät, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toi tuomion 73 kohdassa esiin, että kantelun mukaan Somaco perustettiin kesäkuussa 1988 japanilaisten ja korealaisten Daihatsu-, Isuzu-, Hyundai-, Suzuki- ja Subaru-merkkisten ajoneuvojen Martiniqueen tuomista varten. Kantelussaan Somaco totesi, että se oli kärsinyt vahinkoa japanilaisten Toyota-, Honda-, Mazda-, Mitsubishi- ja Nissan-merkkisten ajoneuvojen jälleenmyyjien välisestä lainvastaisesta yhteistoiminnasta ja että nämä jälleenmyyjät "jakavat keskenään markkinat, joiden suuruudeksi hallintoviranomaiset ovat vahvistaneet 15 prosenttia rekisteröinneistä, markkinoilta suljetun Somaco-yhtiön kustannuksella". Kantelunsa tueksi Somaco oli esittänyt kaksi asiakirjaa eli ministeriöiden välisestä 19.10.1987 pidetystä kokouksesta tehdyn selonteon ja siihen liitetyn esisopimuksen.

26 Siltä osin kuin kysymys oli japanilaisten autojen tuonnista Ranskaan, jonka departementti Martinique on, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti tuomion 75 kohdassa, että Ranskan viranomaiset olivat selittäneet 11.11.1993 päivätyssä vastauksessaan komission 25.8.1993 päivättyyn tietojensaantipyyntöön, että ainoastaan merkkien Toyota, Honda, Mitsubishi, Mazda ja Nissan viisi maahantuojaa on hyväksytty Ranskassa. Lisäksi tämä tuomioistuin totesi tuomion 76 kohdassa, että asiassa on riidatonta, että kyseisillä hyväksytyillä maahantuojilla on yksinoikeus antaa tyyppikatsastustodistuksia Martiniquen jälleenmyyjille ja että tyyppikatsastustodistuksen saaminen on välttämätön edellytys maahantuodun ajoneuvon rekisteröimiseksi Martiniquessa.

27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi tuomion 77 kohdassa, että kyseinen järjestelmä estää sellaisten yhtiöiden markkinoille pääsyn, jotka haluavat tuoda Ranskaan (mannermaa-alueelle ja Martiniqueen) muunmerkkisiä japanilaisia autoja kuin nämä hyväksyttyjen jälleenmyyjien edustamat merkit, ja asia on näin riippumatta siitä, ovatko Ranskan viranomaiset saattaneet järjestelmän yksipuolisesti voimaan tai perustuuko se viiden hyväksytyn maahantuojan ja Ranskan viranomaisten väliseen sopimukseen. Se seikka, että Somaco-yhtiöllä ei ole mahdollisuutta myydä Martiniquessa Daihatsu-, Isuzu-, Suzuki- ja Subaru-merkkisiä autoja, ei näin ollen tämän tuomioistuimen mukaan missään tapauksessa ole seurausta kantelussa tarkoitettujen martiniquelaisten jälleenmyyjien välisestä väitetystä yhteistoiminnasta.

28 Seuraavaksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 78 kohdassa, että komissio on riidanalaisessa päätöksessään ottanut tutkittavakseen kantelussa esitetyt väitteet, vaikka sen olisi ensin tullut harkita kysymystä, oliko Somaco-yhtiöllä intressiä saada todetuksi, että kilpailusääntöjä on rikottu. Sen jälkeen kun 5.12.1991 tehty päätös oli kumottu, komissio aloitti uuden tutkimuksen, ja tutkittuaan uusiin tiedonsaantipyyntöihin saadut vastaukset komissio hylkäsi tämän kantelun vedoten muun muassa siihen, että jälleenmyyjät eivät olleet toimineet itsenäisesti kyseistä maahantuontijärjestelmää täytäntöönpannessaan.

29 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti tuomion 79 kohdassa, että Asia Motor France II -tuomion 55 kohdassa se oli katsonut tämän hylkäämisperusteen nojautuneen tosiseikkojen ilmeisen virheelliseen arviointiin. Tämä tuomioistuin päätti siksi tutkia, ovatko ne uudet seikat, jotka komissio on saanut tietoonsa tutkittuaan asiaa kumoamistuomion antamisen jälkeen, omiaan asettamaan uuteen valoon sen asiakirja-aineiston, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin piti asiaa ensimmäisen kerran tutkiessaan näyttöarvoltaan vahvana osoituksena kyseisten yritysten kesken todennäköisesti vallitsevasta yhteisymmärryksestä.

30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 80 kohdassa, että missään oikeussäännössä ei velvoiteta Martiniquessa toimivia japanilaisten autojen jälleenmyyjiä menettelemään kantelussa mainitulla tavalla, ja tuomion 81 kohdassa, että tämän vuoksi on tutkittava, vaikuttaako objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella siltä, että kansalliset viranomaiset ovat yksipuolisesti kohdistaneet kyseisiin jälleenmyyjiin pakottavaa painostusta, jotta ne toimisivat kantelussa mainitulla tavalla.

31 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli tämän vuoksi tuomion 84 kohdassa niitä asiakirjoja, joita komissio oli pitänyt "uusina seikkoina", ja totesi, että esitetyistä asiakirjoista ja erityisesti merentakaisten departementtien ja alueiden ministeriön valtiosihteerin 19.8.1982 päivätystä kirjeestä ilmenee, että Ranskan viranomaiset ovat yksipuolisesti asettaneet Martiniquessa toimiville paikallisille maahantuojille kaikkia saarella rekisteröityjä ajoneuvoja koskevan 15 prosentin suuruisen kokonaiskiintiön; lisäksi tuomioistuin totesi, että jälleenmyyjien itsenäisen aseman puuttumista järjestelyssä tukee myös se seikka, että japanilaisten autojen maahantuonnin rajoittaminen 15 prosenttiin Martiniquen markkinoista vei jälleenmyyjiltä 50 prosenttia niiden markkinaosuuksista, ja tämän tuomioistuimen mukaan on riidatonta, että ennen kyseisen maahantuontijärjestelmän käyttöönottoa japanilaisten autojen markkinaosuus Martiniquessa oli ollut suunnilleen 30 prosenttia.

32 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 85 kohdassa, että komission esittämistä asiakirjoista ilmenee, että viranomaiset olivat samana ajankohtana jakaneet 15 prosentin kokonaiskiintiön kantelun kohteena olevien viiden jälleenmyyjän edustamien merkkien kesken ja että sitä seikkaa, että viranomaiset asettivat kullekin jälleenmyyjälle oman kiintiön, tukee myös Nissan-merkkisten autojen jälleenmyyjän 3.9.1986 päivätty, Martiniquen prefektille osoitettu kirje, jossa tämä jälleenmyyjä valitti, että "[sille] myönnetty kiintiö on aivan liian alhainen, joten [sen] yritys ei voi kehittyä normaalilla tavalla, sillä kiintiö pienenee koko ajan".

33 Seuraavaksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 86 kohdassa, että viranomaisten näin toteuttaman järjestelmän aukottomuus on varmistettu sillä, että japanilaisia autoja Ranskan mannermaa-alueelle tuomaan hyväksytyt viisi yhtiötä ovat kansallisten viranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti lähettäneet kunkin edustaman merkin Martiniquessa toimivalle jälleenmyyjälle ainoastaan sen määrän tyyppikatsastustodistuksia, joka vastaa täsmälleen kyseiselle jälleenmyyjälle vahvistettua kiintiötä. Tuomion 87 kohdassa tämä tuomioistuin korosti, että kun otetaan huomioon ensinnäkin se, että viiden japanilaisen merkin hyväksytyillä maahantuojilla on yksinoikeus antaa tyyppikatsastustodistuksia jälleenmyyjille Martiniquessa, ja toiseksi se, että tyyppikatsastustodistuksen saaminen on välttämätön edellytys maahantuodun ajoneuvon rekisteröimiseksi Martiniquessa, Martiniquessa toimivilla jälleenmyyjillä ei ollut muuta mahdollisuutta kuin hyväksyä hyväksyttyjen maahantuojien ja Ranskan viranomaisten välisen järjestelyn seuraukset.

34 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi tuomion 88 kohdassa, että komission päätelmä, jonka mukaan Somacon kantelun kohteena olevilla, Martiniquessa toimivilla jälleenmyyjillä "ei ollut itsenäistä asemaa kyseistä tuontijärjestelmää täytäntöönpantaessa", perustuu ensi näkemältä objektiivisiin, asiaankuuluviin ja yhtäpitäviin seikkoihin.

35 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 89 kohdassa, että on tutkittava, ovatko kantelijat esittäneet sellaisia mainitun päätelmän kanssa ristiriidassa olevia tietoja, jotka olisivat omiaan osoittamaan, että japanilaisten autojen jälleenmyyjät toimivat jossain määrin itsenäisesti jaettaessa kokonaiskiintiötä, joka koskee japanilaisten autojen maahantuontia Martiniqueen ja jonka suuruudeksi Ranskan viranomaiset olivat asettaneet 15 prosenttia.

36 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tarkastelun kohteena oli ensinnäkin 19.10.1987 pidettyä ministeriöiden välistä kokousta koskeva selonteko ja siihen liitetty esisopimus. Tuomion 91 kohdassa tämä tuomioistuin huomautti, että näiden asiakirjojen sanamuodosta saa sen vaikutelman, että kantelun kohteena olevat japanilaisten autojen jälleenmyyjät olivat sopineet keskenään Ranskan viranomaisten asettaman 15 prosentin kiintiön jakamisesta; tämän tuomioistuimen mukaan se oli päätellyt näiden asiakirjojen sanamuodon perusteella Asia Motor France II -tuomiossa, että nämä asiakirjat "ovat ensi näkemältä vakava viite siitä, että kyseiset taloudelliset toimijat olisivat saattaneet toimia todellisuudessa itsenäisesti".

37 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi kuitenkin tuomion 92 kohdassa, että päätöksessään komissio toteaa, että kun otetaan huomioon Asia Motor France II -tuomion antamisen jälkeen komission selvitystyössään tietoonsa saamat uudet seikat, selonteko ministeriöiden välisestä 19.10.1987 pidetystä kokouksesta ja siihen liitetty esisopimus eivät asiayhteyteensä palautettuina muuta maahantuontijärjestelmän yksinomaan valtiollista luonnetta.

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 93 kohdassa, että vuosina 1982—1986 Toyota-merkin jälleenmyyjä Martiniquessa ylitti huomattavasti sille myönnetyn vuotuisen kiintiön rekisteröimällä kiintiönsä ylittävät ajoneuvot väliaikaisin rekisterikilvin (WW-kilvet). Tämä tuomioistuin esitti tuomion 94 kohdassa asiakirjoista ilmenevän myös, että todettuaan Toyota-merkin jälleenmyyjän

käyttäneen väärin väliaikaista rekisteröintiä varten tarkoitettua järjestelmää Ranskan viranomaiset päättivät viimeistään maaliskuussa 1987 sisällyttää vastedes väliaikaisen rekisteritodistuksen (WW) kullekin merkille annettuun kiintiöön.

39 Näistä syistä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 95 kohdassa, että komissio on kohtuudella voinut päätellä, että Martiniquen prefektin aloitteesta 19.10.1987 pidetty kokous oli myös ilmaus viranomaisten tahdosta varmistaa yksipuolisesti luomansa maahantuontijärjestelmän noudattaminen. Vaikka tämän tuomioistuimen mukaan esisopimuksessa mainitaankin 15 prosentin suuruinen suurin mahdollinen osuus ja esitetään perusteet tämän 15 prosentin osuuden jakamiselle, tämä ei välttämättä tarkoita, että jälleenmyyjät olisivat olleet perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan vastaisessa yhteistyössä. Asiaa uudelleen tutkittaessa saadut asiakirjat tukevat nimittäin tämän tuomioistuimen mukaan sitä, että jälleenmyyjät ovat pitäneet tarpeellisena "kodifioida" viranomaisten vuodesta 1982 alkaen yksipuolisesti asettaman, kirjoittamattoman maahantuontipolitiikan välttääkseen tulevaisuudessa Toyota-merkin jälleenmyyjän menettelystä aiheutuneen kaltaiset ongelmat.

40 Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi tuomion 96 kohdassa, että kantelijat eivät olleet osoittaneet komission arvioineen tosiseikkoja ilmeisen virheellisesti. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli tuomion 97 kohdassa tiettyjä muita asiakirjoja, joihin kantelijat olivat vedonneet, ja totesi, että millään näistä ei horjuteta komission päätelmää, jonka mukaan Martiniquessa toimivilla jälleenmyyjillä "ei ollut itsenäistä asemaa kyseistä tuontijärjestelmää täytäntöönpantaessa". Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyi tuomion 100 kohdassa siihen, että tosiseikkojen ilmeisen virheellistä arviointia koskeva kanneperuste ei ole perusteltu siltä osin kuin se koskee komission päätöstä hylätä Somacon 5.6.1990 päivätty kantelu.

41 Vahingonkorvausvaatimusten osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tuomion 107 kohdassa, että jotta kannekirjelmä, jossa vaaditaan korvausta yhteisön toimielimen aiheuttamista vahingoista, voitaisiin ottaa tutkittavaksi, siinä on oikeuskäytännön mukaan mainittava seikat, joiden perusteella voidaan yksilöidä kantajan lainvastaisena pitämä toimielimen toiminta, syyt, joiden takia kantaja

arvioi, että toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, vahinko, jonka kantaja väittää kärsineensä, ja tämän vahingon laatu ja laajuus.

42 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tältä osin tuomion 109 kohdassa, että kantelijoiden kannekirjelmässään vahingonkorvausvaatimustensa tueksi esittämät perustelut ovat kokonaisuudessaan seuraavat:

"Kantajayritykset erottavat yritysten välisessä yhteisjärjestelyssä mukana olevien yritysten ja Ranskan hallituksen suhtautumisen aiheuttaman vahingon ja vahingon, jonka komissio on suoraan velvollinen korvaamaan.

Kantajayritysten yritysten välisen yhteisjärjestelyn takia kärsimä kokonaisvahinko on tänä päivänä suuruudeltaan seuraava:

Asia Motor France	259 552 000 ecua
Cesbron	244 292 000 ecua
Monin Automobile	82 231 000 ecua
EAS	76 177 000 ecua
Somaco	2 153 500 ecua

Se vahinko laillisine viivästyskorkoineen, josta komissio on vastuussa viivästystensä ja lainvastaisten päätöstensä takia, voidaan kohtuudella arvioida yhteisön tavanomaisesti soveltaman koron (9,75 prosenttia) suuruiseksi laskettuna siitä alkaen, kun komissio teki 5.12.1991 päätöksen asian käsittelyn päättämisestä toistaiseksi, siihen asti, kun tuomio annetaan."

43 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi tuomion 110 kohdassa, että kantelijoiden tällä tavoin esittämissä perusteluissa tai kannekirjelmässä sitä kokonaisuutenakaan tarkastellen ei ollut riittävällä selvyydellä ja täsmällisyydellä yksilöity

komission korvausvastuun perustavaa menettelyä eikä väitetyn vahingon laatua. Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti tuomion 111 kohdassa jättää vahingonkorvausvaatimukset tutkimatta.

Valitus

44 Valituksessaan Somaco vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

1. kumoaa valituksenalaisen tuomion silta osin kuin siinä hylättiin Somacon esittämät kumoamis- ja vahingonkorvausvaatimukset;

2. EY:n tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan nojalla

   — kumoaa riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin sillä hylättiin Somacon tekemä kantelu,

   — velvoittaa EY:n perustamissopimuksen 178 ja 215 artiklan nojalla komission korvaamaan Somacolle aiheuttamansa vahingon, jonka suuruudeksi on vahvistettava 9,75 prosentin korko määrästä, jonka suuruiseksi päävahinko arvioidaan, laskettuna siitä, kun komissio teki 5.12.1991 päätöksen kantelun käsittelyn lopettamisesta, tuomion antamispäivään asti;

3. velvoittaa komission korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut sekä nyt käynnissä olevan että valituksenalaiseen tuomioon päättyneen käsittelyn osalta.

45 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin hylkää valituksen ja kaikki Somacon vaatimukset ja että se velvoittaa Somacon korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Lisäksi komissio esittää Somacon esittämiä kumoamisvaatimuksia koskevan oikeudenkäyntiväitteen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

Tutkittavaksi ottaminen

46 Komissio katsoo vastineessaan, että Somacon valituskirjelmässään esittämät kumoamisvaatimukset on jätettävä tutkimatta, koska ne eivät täytä tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettuja edellytyksiä.

47 Komissio väittää ensinnäkin, että valituskirjelmän tämä osa ei sisällä täsmällistä yhteenvetoa muutoksenhaun oikeudellisista perusteista, vaan siinä viitataan asiaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käsiteltäessä esillä olleisiin perusteisiin. Toiseksi Somaco pyrkii komission mukaan väitteillään riitauttamaan sen, miten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on arvioinut asian tosiasiaperustaa. Komissio täsmentää erityisesti, että Somacon valituskirjelmän mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei olisi tarkastellut valituksenalaisen tuomion perusteluissa yksityiskohtaisesti sellaisia pakottavan painostuksen harjoittamista osoittavia seikkoja, joiden johdosta Martiniquen markkinoilla toimivien yritysten käyttäytymistä olisi oikeutettua arvioida eri tavalla kuin Ranskan mannermaa-alueella toimivien yritysten käyttäytymistä. Komissio katsoo myös, että väittäessään, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on vääristänyt sille esitettyä selvitysaineistoa, Somaco vaatii todellisuudessa yhteisöjen tuomioistuinta arvioimaan uudelleen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetyn tosiasiaselvityksen.

48 On syytä panna merkille, että EY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan muutosta voidaan hakea vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin ja muutoksenhaun perusteena voi olla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta puuttuva toimivalta, asian käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunut oikeudenkäyntivirhe, joka on hakijan edun vastainen, tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunut yhteisön oikeuden rikkominen (ks. asia C-218/97 P, neuvosto v. Leite Mateus, määräys 5.12.1997, Kok. 1997, s. I-6945, 20 kohta). Lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 112 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan valituskirjelmässä on mainittava ne oikeudelliset perusteet ja väitteet, joihin vedotaan.

49 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan näistä määräyksistä seuraa, että valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi. Tätä edellytystä ei täytä sellainen valitus, jossa vain kerrataan tai toistetaan sanasta sanaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo esitetyt perusteet ja perustelut, sellaisetkin, joiden pohjana olevien tosiseikkojen osalta tämä tuomioistuin on tosiseikastoa määrittäessään nimenomaisesti omaksunut toisen näkemuksen (ks. esim. asia C-244/92 P, Kupka-Floridi v. talous- ja sosiaalikomitea, määräys 26.4.1993, Kok. 1993, s. I-2041, 9 ja 10 kohta; asia C-73/95 P, Viho v. komissio, tuomio 24.10.1996, Kok. 1996, s. I-5457, 25 ja 26 kohta ja asia C-59/96 P, Koelman v. komissio, määräys 16.9.1997, Kok. 1997, s. I-4809, 52 kohta).

50 Ensimmäiseksi on todettava, että kumoamisvaatimuksessaan Somaco ei ainoastaan toista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo esittämiään perusteita ja väitteitä, vaan se sitä vastoin tuo riittävän selvästi esiin sen, miltä osin se hakee muutosta valituksenalaiseen tuomioon, ja ne oikeudelliset perusteet, joihin se haluaa vedota kumoamisvaatimuksensa tueksi. Kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 16 kohdassa, valituskirjelmästä on erotettavissa kaksi toisistaan erillistä valitusperustetta, vaikka näitä ei olekaan nimenomaisesti eritelty.

51 Ensimmäinen valitusperuste koskee valituksenalaisen tuomion perusteluja, jotka ovat Somacon mukaan ristiriitaisia tai puutteellisia niiltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että yhtäältä Ranskan mannermaa-alueella toimivia hyväksyttyjä maahantuojia kohtaan ei harjoitettu pakottavaa painostusta ja että toisaalta komission päätös oli asianmukaisesti perusteltu niiltä osin kuin siinä katsottiin näistä samoista maahantuojista riippuvaisia Martiniquessa toimivia jälleenmyyjiä painostetun tällä tavoin. Toinen valitusperuste koskee sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on vääristänyt sille esitettyä selvitysaineistoa todetessaan, että Martiniquessa toimivia jälleenmyyjiä oli painostettu pakottavalla tavalla.

52 Tämän vuoksi komission ensimmäinen väite, jonka mukaan Somacon valituskirjelmässä ei ole esitetty valitusperusteita riittävän täsmällisesti, on hylättävä.

53 Tarkasteltaessa tämän jälkeen asiaa siltä osin, pyrkiikö Somaco kahdella valitusperusteellaan asettamaan kyseenalaiseksi sen, miten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on arvioinut asian tosiasiaperustaa, on todettava ensinnäkin, että kysymys ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion perustelujen ristiriitaisuudesta tai puutteellisuudesta on oikeuskysymys, minkä vuoksi se voi olla muutoksenhaun kohteena (ks. esim. asia C-283/90 P, Vidrányi v. komissio, tuomio 1.10.1991, Kok. 1991, s. I-4339, 29 kohta ja asia C-188/96 P, komissio v. V, tuomio 20.11.1997, Kok. 1997, s. I-6561, 24 kohta).

54 Selvitysaineiston vääristämistä koskevan valitusperusteen osalta on todettava, että vaikka ainoastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida sille esitetyn selvityksen arvoa todisteina (ks. esim. asia C-136/92 P, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomio 1.6.1994, Kok. 1994, s. I-1981, 66 kohta), yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että selvitysaineiston vääristämistä koskeva valitusperuste on tutkittavissa (ks. asia C-53/92 P, Hilti v. komissio, tuomio 2.3.1994, Kok. 1994, s. I-667, 42 kohta; asia C-362/95 P, Blackspur DIY ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 16.9.1997, Kok. 1997, s. I-4775, 29 kohta; asia C-55/97 P, AIUFFASS ja AKT v. komissio, määräys 6.10.1997, Kok. 1997, s. I-5383, 25 kohta ja asia C-140/96 P, Dimitriadis v. tilintarkastustuomioistuin, määräys 16.10.1997, Kok. 1997, s. I-5635, 35 kohta).

55 Edellä esitetyn perusteella komission oikeudenkäyntiväite on hylättävä.

Pääasia

Kumoamisvaatimukset

56 Somacon ensimmäisen valitusperusteen mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti erottanut Ranskan mannermaa-alueen tilanteen Martiniquen tilanteesta. Tämän tuomioistuimen ei Somacon mukaan olisi pitänyt yhtäältä katsoa selvitetyksi, että Ranskan mannermaa-alueella toimivat hyväksytyt maahantuojat olivat keskenään perustamissopimuksen 85 artiklassa tarkoitetussa yhteistyössä, ja toisaalta katsoa, että Ranskan viranomaiset kohdistivat pakottavaa painostusta näistä maahantuojista riippuvaisiin Martiniquessa toimiviin jälleenmyyjiin. Somacon mukaan tämä tuomioistuin ei ole tarkastellut tuomionsa perusteluissa yksityiskohtaisesti sellaisia pakottavan painostuksen harjoittamista osoittavia seikkoja, joiden johdosta Martiniquen markkinoilla toimivien yritysten käyttäytymistä olisi oikeutettua arvioida eri tavalla kuin niiden Ranskan mannermaa-alueella toimivien yritysten käyttäytymistä, joista Martiniquessa toimivat yritykset ovat riippuvaisia. Jos tällaista painostusta ilmeni, sitä esiintyi yritysten välisissä suhteissa eli jälleenmyyjien ja Ranskan mannermaa-alueella toimivien maahantuojien välillä.

57 Tältä osin on huomattava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 70 kohdassa, että Ranskan mannermaa-alueella toimivia maahantuojia koskevien kantelujen osalta tuontijärjestelmää koskevan sellaisen selvityksen puuttuessa, jota jo ei olisi käytetty komission kanteluiden hylkäämistä koskeneen ensimmäisen päätöksen perustana, riidanalainen päätös ei ollut perustunut sellaisiin objektiivisiin, asiaankuuluviin ja yhtäpitäviin seikkoihin, jotka osoittaisivat Ranskan viranomaisten yksipuolisesti kohdistaneen kyseisiin yrityksiin pakottavaa painostusta, jotta ne toimisivat kanteluissa mainitulla tavalla. Selvityksen puuttuessa tällaisen painostuksen harjoittamisesta tämä tuomioistuin katsoi tuomion 71 kohdassa, että maahantuojien toimintaa, joka on ollut Ranskan hallintoviranomaisten toiveiden mukaista, on ottaen huomioon kaikki asiaankuuluvat riskit ja edut ollut pidettävä niiden kaupalliseen valintaan perustuvana; tämän vuoksi tämä tuomioistuin katsoi tuomion 72 kohdassa, että riidanalainen päätös oli kumottava.

58 Martiniquessa toimivia jälleenmyyjiä koskevan Somacon kantelun osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sitä vastoin totesi tuomion 88 kohdassa, että sen uuden selvityksen perusteella, jota komissio oli saanut tutkiessaan asiaa sen jälkeen,

kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli kumonnut komission ensimmäisen päätöksen, komission päätelmä, jonka mukaan Somacon kantelun kohteena olevilla, Martiniquessa toimivilla jälleenmyyjillä ei ollut itsenäistä asemaa kyseistä tuontijärjestelmää täytäntöönpantaessa, perustui objektiivisiin, asiaankuuluviin ja yhtäpitäviin seikkoihin; lisäksi tämä tuomioistuin totesi tuomion 97 kohdassa, että millään muullakaan kantelijoiden esittämällä asiakirjalla ei horjutettu komission tätä päätelmää.

59 Näin ollen valituksenalaisen tuomion perustelut eivät ole ristiriitaisia tai puutteellisia. Toisin kuin Somaco väittää, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei katsonut, että Ranskan mannermaa-alueella toimivat hyväksytyt maahantuojat olisivat olleet 85 artiklassa kielletyssä yhteistyössä, vaan se totesi ainoastaan, että komissio ei ollut tuonut päätöksessään esiin riittävästi selvitystä kantelujen hylkäämiselle esittämänsä sen perusteen tueksi, että kyseisillä maahantuojilla ei ollut itsenäistä asemaa tai "toimintavapautta". Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimittäin totesi, että seikat, joita komissio oli pitänyt "uusina" niihin seikkoihin verrattuna, jotka sille oli esitetty asiassa Asia Motor France II, koskivat ainoastaan Martiniquen tilannetta, ja juuri nämä seikat saivat tämän tuomioistuimen päätymään Martiniquen tilanteen osalta erilaiseen tulokseen kuin Ranskan mannermaa-alueen osalta eli katsomaan, että Martiniquessa toimivilla jälleenmyyjillä ei ollut toimintavapautta kyseistä maahantuontijärjestelmää täytäntöön pantaessa.

60 Se, että Martiniquessa toimivat jälleenmyyjät olivat riippuvaisia Ranskan mannermaa-alueella toimivista maahantuojista, mihin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on viitannut erityisesti tuomion 87 kohdassa, ei näissä oloissa ole omiaan asettamaan kyseenalaiseksi sitä, että tämä tuomioistuin on katsonut sille esitetyn selvityksen perusteella, että Martiniquessa sovellettava maahantuontijärjestelmä oli luonteeltaan yksinomaan valtiollinen.

61 Tämän vuoksi ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

62 Somacon toisen valitusperusteen mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on vääristänyt Somacon sille esittämää selvitystä ja varsinkin 19.10.1987 pidetystä kokouksesta tehtyä selontekoa ja esisopimusta, jonka kyseiset yritykset olivat allekirjoittaneet samana päivänä.

63 Somacon mukaan 19.10.1987 pidetyn kokouksen ainoana tarkoituksena ei ollut se, että Toyota korvaisi kiintiönsä ylittämisen. Kokouksessa käsiteltiin myös muita kysymyksiä. Somaco viittaa näiltä osin erityisesti seuraavaan kyseisessä selonteossa olevaan kohtaan: "Paikalla olleet jälleenmyyjät päättivät kokoukseen osallistuneiden välisten neuvottelujen jälkeen — — hyväksyä keskinäisen rajoituksen, jonka suuruus on kaikki ajoneuvomerkit mukaan lukien 15 prosenttia kokonaismarkkinoista; lisäksi ne päättivät noudattaa tiukasti tätä rajoitusta ja tarvittaessa valvoa toistensa toimintaa — — ."

64 Lisäksi Somaco korostaa selonteosta ilmenevän, että kokoukseen osallistuneet "pyrkivät kaikin keinoin keskenään ratkaisemaan välillään olevat erimielisyydet", ja selonteossa mainitaan, että jälleenmyyjien tarkoituksena on tehdä keskenään esisopimus. Myös tämä esisopimus on selvä ja yksiselitteinen, kun siinä todetaan, että "[y]ksinmyyntioikeutensa turvin allekirjoittaneet — — sopivat — —" ja että "[j]os yksi tai useampi sopimuspuolista ei noudata jotakin yllä mainituista sopimusehdoista, tämä esisopimus purkautuu". Näin ollen selonteon ja esisopimuksen sanamuotokin on Somacon mukaan ristiriidassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sen tulkinnan kanssa, jonka mukaan kokouksen ainoana tarkoituksena olisi ollut se, että Toyota korvaa kiintiön ylittämisen.

65 Tältä osin on syytä panna merkille, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli valituksenalaisessa tuomiossa Somacon mainitsemaa kahta asiakirjaa ratkaistakseen, oliko Somaco esittänyt sellaisia komission mainitun päätelmän kanssa ristiriidassa olevia tietoja, jotka olisivat omiaan osoittamaan, että japanilaisten autojen jälleenmyyjät toimivat jossain määrin itsenäisesti jaettaessa kokonaiskiintiötä, joka koskee japanilaisten autojen maahantuontia Martiniqueen ja jonka suuruudeksi Ranskan viranomaiset olivat asettaneet 15 prosenttia.

66 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi tältä osin, että 19.10.1987 pidettyä ministeriöiden välistä kokousta koskevan selonteon ja siihen liitetyn esisopimuksen sanamuodosta saa sen vaikutelman, että jälleenmyyjät olivat sopineet keskenään kiintiön jakamisesta; lisäksi tämä tuomioistuin toi esiin, että se oli päätellyt juuri näiden asiakirjojen sanamuodon perusteella Asia Motor France II -tuomiossa, että nämä asiakirjat olivat ensi näkemältä vakava viite siitä, että kyseiset taloudelliset toimijat olisivat saattaneet toimia todellisuudessa itsenäisesti.

67 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi kuitenkin valituksenalaisessa tuomiossa, että asiakirjoilla, jotka komissio oli saanut tutkiessaan asiaa uudelleen, voidaan selittää selonteossa ja esisopimuksessa käytetyt ilmaukset niin, ettei ollut välttämättä pääteltävä jälleenmyyjien olleen kielletyssä yhteistoiminnassa.

68 Näillä perusteilla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole vääristänyt niiden kahden asiakirjan merkitystä, joihin Somaco on vedonnut. Tämä tuomioistuin on nimittäin nimenomaisesti myöntänyt näiden kahden asiakirjan tukevan sitä, että kysymyksessä olisi ollut kantelussa väitetty kielletty yhteistoiminta, mutta se on silti katsonut, että asiayhteyteensä palautettuina nämä kaksi asiakirjaa voitiin selittää myös muilla tavoin ja että komission esittämän muun selvityksen valossa nämä asiakirjat eivät horjuttaneet sitä päätelmää, että viranomaiset vahvistivat maahantuontikiintiöt ilman jälleenmyyjien aktiivista osallistumista tähän.

69 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole muuttanut niiden kahden asiakirjan merkitystä, joihin Somaco on vedonnut; tämän vuoksi tämä valitusperuste on hylättävä.

Vahingonkorvausvaatimukset

70 Somaco perustaa vahingonkorvausvaatimuksensa siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt ilmeisen virheen todetessaan, että kannekirjelmässä ei ollut yksilöity, mitä menettelyä kantaja piti korvausvastuun perustavana, tai että tätä ei ollut yksilöity selvästi ja täsmällisesti. Nämä kaksi lausumaa ovat Somacon mukaan keskenään ristiriitaisia, ja joka tapauksessa olisi tiedettävä, onko komission menettelyä, jonka vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on nostettu useita peräkkäisiä kanteita ja jonka vuoksi asia on odottanut ratkaisuaan 11 vuotta, pidettävä tuottamuksellisena ja siten komission korvausvastuun perustavana niin, että komissio on velvollinen korvaamaan valittajan täsmällisesti yksilöimän vahingon, joka on ilmiselvästi aiheutunut juuri kyseisestä komission moitittavasta menettelystä.

71 Tältä osin on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ensi sijassa sen asianosaisen tehtävänä, joka vaatii yhteisöltä vahingonkorvausta, on esittää riittävät todisteet väitetyn vahingon aiheutumisesta ja laajuudesta sekä osoittaa tämän vahingon ja yhteisön toimielinten moitittavan menettelyn välinen syy-yhteys (ks. esim. asia 26/74, Roquette frères v. komissio, tuomio 21.5.1976, Kok. 1976, s. 677, 22 ja 23 kohta ja em. asia Blackspur DIY ym. v. neuvosto ja komissio, tuomion 31 kohta).

72 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoikin valituksenalaisen tuomion 110 kohdassa, että kantajan esittämissä perusteluissa tai kannekirjelmässä sitä kokonaisuutenakaan tarkastellen ei ollut riittävällä selvyydellä ja täsmällisyydellä yksilöity komission korvausvastuun perustavaa menettelyä eikä väitetyn vahingon laatua.

73 Näin ollen on todettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustellusti katsoneen, että kannekirjelmä ei täyttänyt sille asetettuja edellytyksiä. Valituksenalaisen tuomion 109 kohdasta nimittäin ilmenee, että kantelijat olivat perustelleet vaatimuksiaan ainoastaan esittämällä lukuja, joiden väitettiin ilmaisevan näiden yritysten "yhteisjärjestelyn takia kärsimän kokonaisvahingon", ja toteamalla, että "se vahinko laillisine viivästyskorkoineen, josta komissio on vastuussa viivästystensä ja lainvastaisten päätöstensä takia, voidaan kohtuudella arvioida yhteisön tavanomaisesti soveltaman. koron (9,75 prosenttia) suuruiseksi laskettuna siitä alkaen, kun komissio teki 5.12.1991 päätöksen asian käsittelyn päättämisestä toistaiseksi, siihen asti, kun tuomio annetaan". Somaco ei näin ollen ole selvittänyt komission vahingonkorvausvastuun perustavaa menettelyä eikä myöskään esittänyt selvitystä väitetystä vahingosta.

74 Tämän vuoksi tämä valitusperuste on hylättävä.

75 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitus on hylättävä, koska kaikki Somacon esittämät valitusperusteet on todettu perusteettomiksi.

Oikeudenkäyntikulut

76 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan valitusmenettelyssä työjärjestyksen 118 artiklan nojalla, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Somaco on hävinnyt tämän asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Valitus hylätään.

2) Somaco SARL velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Gulmann Wathelet Edward

Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä toukokuuta 1998.

R. Grass C. Gulmann

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja